

U

ú	ů (v nářečí se nevyskytuje), ou (je-li ve slově spisovném) - viz mluvnice
ubečený	uplakaný
uběračky	dlouhé valašské punčochy ženské, po upletení valchované, hustě faldované -"vrapované" (též "natahačky, pančuchy ubírané")
ubitý	upěchovaný z hlíny (mlat, "zem")
ubližat'	ubližovat
ubližit' si	poranit se, zranit se (vnitřním zraněním), způsobit si kýlu
ubližit', -žovat'	křivdit, utrhovat na cti
ubrat'	zmenšit množství (plátno, sukno, látka "sa ujímá")
ubrčaný	ubrblaný
ubřknút' (Vi)	uletět, ufrknout
ubyt'	ubýt, obstát; 2. zmenšit se (o množství); 3. ublížit (<i>Šak ťa neubude!</i>); 4. vydržet (<i>Mrzne, venku néjde ubyt'. Trnky by tam neubýly, nedo by jich otrhál. Na tem ubudu. Na slámě dobytek neubude.</i>)
úcap (B)	porce vařeného zelí na talíři ("ucáplá")
ucápat'	utlouci, upleskat, udusat, ušlapat
ucapnút si (B)	nalít si porci zelí na talíř
ucébený	ubrečený (často)
ucmrndnút'	ulít, ukápnout
ucmrndovat'	rozlévat po kapkách
uctlivý	uctivý, zdvořilý
ucuchtaný	špinavá, ušpiněná
ucúrat'	ušpinit, umáčet
ucvekovat'	upěchovat
učabraný	mokrá, zmáčený
učačkat'	přimáčknot, spojit (např. okraje vdolku)
učiněný	skutečný, opravdový
učňák (Z)	volek, který se učí tahat
učupený	přikrčený, schovaný (v podřepu)
učut'	uslyšet, zaslechnout; 2. ucítit
učvrklý (M)	scvrklý
úd	člen církve
ud'ák	udírna
udat' sa	umínit si, dát se na něco, věnovat se něčemu (<i>Udát sa na štúdiu.</i>)
udělaný	vypělý, dobře vyvinutý; 2. vyrobený
udělat' si svátek	udělat si z někoho dobrý den
udělat' záloh	vsadit se
údělek	vlastní výrobek vyrobený podle starého postupu
údění	konzervace dřeva zakuřováním (též "čadění")
úděný	uzený ("úděné maso")

uderyť (sa)	udeřit (se), bouchnout (se), prařit (se); 2. nastat (<i>Uderyla zima, uderyly horka.</i>); 3. uhodit (<i>Uderyla dvanástá.</i>)
udírat'	obořovat se, dotírat (na koho)
údit'	udit
udivit' sa	podívat se, divit se
udlábit'	uškrtit
udobručat' sa	udobřit se
udobřit' (keho)	smířit se s někým
údoj	mléko z jednoho nadojení
udrapit'	uchytit, sebrat (<i>Udrapila ně to před nose.</i>)
udrdlaný (Z)	ubrblaný
udrhlý	vydrhlý, vymytý
udrhnút' sa	udávat se, zalknout se (<i>Chrble, až sa udrhuje.</i>)
udrúznút'	ulomit, odlomit
udřístkaný	drzý, mnohomluvný
udřít'	dorážet, poručit (zostra), osopovat se, vyslychat
udusit'	zardousit
udyšaný (R)	udýchaný
ufňukanec	ten, kdo stále fňuká
ufrflanec	ubrblaný člověk
ugajsaný	houpavý, klátivý ("ugajsaná chúza")
ugryndaný	uslintaný
ugumat'	umíchat, rozmačkat (brambory)
uháňat'	upomínat, smlouvat o snížení ceny
uháňat' (keho)	snažit se využít něčí tísně (při koupi)
uhaňbit' sa	zastydět se
uhel	část "oblúku", základu lubové klenby opálky
úhel	roh (stavení)
úhelnica	úhelník
Uher	Mařar
Uherčik	Slovák
uherská	tanec točivý starší, čardášového typu
uhlábjačka	dušání nové hlíny na "dlášce"
uhlábjat'	udusávat, utloukat
uhlédat'	uhlídat
uhlédnút'	uvidět, spatřit, upozorovat, zahlédnout
uhlídat' sa (M)	uvidět se, setkat se
uhlisko	místo, kde se páli dřevěné uhlí; 2. ohniště (vyhaslé)
uhlobit'	udusat
uhnat'	dostat, přemluvit (ženicha)
uhňusit'	umořit, zadusit (<i>Kopřivy uhňusily přísadu.</i>)
uhnút'	uhnout, odbočit, vyhnout se, uskočit na stranu
uhodnút'	trefit, najít správný směr (<i>Neuhodnete tam, chodník je zarostený.</i>)
úhonek	dítě svobodné matky, "závitky"
úhor	pole, které rok leží ladem
úhořisko	úhor

úhořit'	nechat úhorem
uhostit'	pohostit
uhovět'	vyhovět, udělat vše podle přání
uhrabovat'	hrabat, shrabovat
uhranút', -znút'	očarovat, vystrašit, omámit
uhrast' sa	zhrozit se
uhrazit' sa	leknout se
uhrazlý	vyděšený, vystrašený; 2. omámený, "uřknutý" (podle pověry)
uhraznúť	uřknút', ublížit zlým slovem, pohledem
uhraznúť sa	vyděsit se, zděsit se, leknout se, zaleknout se, polekat se
uhrdlený	uškrčený
uhrdlit' (sa)	uškrtit (se), oběsit (se); 2. strhat se prací
uhrtúsit (Z)	zardousit
uhrúzený	vylekaný, vystrašený
uhrúzit' (sa)	leknout (se), vylekat (se), vyděsit (se); 2. potopit (se) (<i>Uhrúzil sa pod vodu.</i>)
Uhry, -ra	Uhry, Maďarsko
uhryzt'	uhryznout, ukousnout
uhřítý	uhřátý
uhýbat'	mizet, upadat v zapomenutí
uhynút'	uhynout, zdechnout, pojít
uchabit'	vzít, ukrást
ucháč	hrnec s uchy
uchále (Vi)	uši
uchalkat'	uchlácholit
uchaňkat'	uchlácholit, ukonejšit
uchlǎpnút'	usrknout, loknout
úchmatek, -va-	úchytka, jen chvilkami, úkradkem (<i>Dělám to enem na úchmatek.</i>)
uchmatit'	uchytit, sebrat, zmocnit se
uchmúlit' sa	usmát se
uchmulovat' sa	usmívat se
ucho	otvor pro topůrko sekery nebo motyky (též tuleja")
uchodit'	odcházet, utíkat (před něčím), 2. ucházet (dírkou) (<i>Fajka ně uchodí.</i>); 3. ubíhat (o čase)
uchovica	duška putny uložená vedle "ucha" (též "duška podleuchová")
uchovník	bednářský vrták k vyřezávání velkých kruhových otvorů (též "vrták s motyčkú")
uchráněný	schovaný
uchránit'	uklidit, poklidit, dát do pořádku
uchraňovat'	uklízet, poklízet; 2. sklízet s pole
uchrchlaný	zahleněný, pokašlávající
úchvatek	chvat, spěch
uchýtat'	brát něco ve spěchu
uchytit'	vzít ve spěchu, sebrat, vytrhnout (z ruky), chytit v letu (<i>Jastráb nám uchytíl kuřa.</i>)
úchytka	chvat, spěch, rvačka o něco

ujat'	ujmout, ubrat, zmenšit kus (plátna, sukna, látky - vše ostatní "sa ubírá"); 2. vzít bez dovolení (<i>Ujál si kus javořiny.</i>)
ujat' sa	ujmout se někoho; 2. ujmout se po zasazení, zapustit kořeny
ujdený	uchozený
ujec	strýc; 2. žaludek vepře plněný tlačenkovou směsí
ujest'	ukousnout, uhryznout
ujét'	uklouznout (<i>Nohy mu ujely.</i>); 2. provést hloupost (<i>Ujelo mu na rozumě.</i>)
ujétý	sjetý (svah); 2. odejetý (<i>Je za sestru ujétý.</i>)
ujímání	bolest břicha
ujímat'	mít křeče v břiše (<i>Ujímá ňa v břiše.</i>); 2. ztrácet na doživosti
ujistit' (sa)	přesvědčit (se)
ujít'	ujít
újít'	utéci, uprchnout
ujítý	chůzí unavený, uchozený
ujížd'at' (M)	odjíždět
ujmický	ujmutý, vzatý bez povolení
ujmisko	pole (na vypáleném lese), paseka (kterou si majitel sám "ujál" z panského bez povolení)
ukápnut'	ukápnout, rozlít
ukázat'	ukázat; 2. podat (<i>Ukaž ňe ten klobúk.</i>); 3. mít možnost (<i>Dnes ňe to neukazuje, nepřijdu.</i>)
ukázat' sa	pochlubit se (<i>Chťel sa nám s tým ukázat'.</i>)
ukážka (M)	naděje, názor
ukazovat'	jevit se (ve výsledku); mít naději (<i>Letos to na dobrou úrodu trnek neukazuje.</i>)
ukazovat' sa	jevit se, zdát se, že ... ("ukazuje sa na čas, na děšč" - bude hezky, bude pršet, "žito sa ukazuje" - bude dobrá úroda)
úklad	kraj podešve a svršku sešitý (boty šité "na úklad")
úklad'áky	boty s horními švy (šité "na úklad")
ukládat' si	snažit se, mít cíl, doufat v dlouhé žití
uklécávat'	pokulhávat
uklohnit'	uvařit, umíchat
ukmasit'	urvat, uchvátit, ukousnout
ukmasit', -núť	utrhnout, urvat, uchvátit, ukousnout
ukolébat'	kolébáním uspat
úkoľy	viz "na úkoľy"
ukonaný	unavený
ukonat' (sa)	unavit (se)
ukopnúť si	nakopat, vykopat si jen trochu (po kousku na denní spotřebu)
úkosek	louka pokosená
úkosínek	kousek usečené trávy na louce
úkradomky	kradmo
ukrast'	ukrást, uloupit
úkřčat' sa	ukrývat se (v podřepu)
ukrčit' sa	skrýt se (<i>Chtělo sa mu, ukrčil sa za chrást.</i>)
ukrčovat sa (Z)	uskrovňovat se

ukřípaný	polátaný
ukrutánský, -y	obrovský, velice
ukrutečně	ukrutně, krutě, surově
ukrutečný	ukrutný, náramný
ukrútiť	ukroutit, zkroutit (dratev), uplést (provaz), upříst (na kolovratu)
ukrutně	mnoho, velmi, velice
ukrutný	zlý, krutý; 2. velký, obrovský
ukřupnúť	úderem oddělit, urazit (cukr, hrnec ap.)
ukúpiť	koupit, odkoupit (<i>Tam krávu laciňej ukúpiš.</i>)
ukúsiť	kousnout, ukousnout (<i>Ukúsiť ňa pes.</i>)
ukvákať	přemluvit (<i>pejor.</i>) (<i>Ukvákali ho.</i>)
ukynúť sa	uchýlit se, schovat se, ukrýt se, uhnout (někam), schoulit se
ukýpať	překypět, vykypět
uľakomiť sa	zhlídnout se v něčem, chtít získat
ulebediť sa	uvelebit se, pohodlně se usadit
uléhať (Vi)	naléhat
úlehla	pole ležící několik let ladem (1-3 roky), úhor
úhlový oves	oves o polovinu delší než obyčejný
ulehnúť	lehnout si
uléhnuť sa	vylíhnout se (tele, hříbě, drůbež sa "vyléhla")
úleja	silný liják, průtrž mračen (též "úliča")
úlevák	žák, který měl úlevu ze školní docházky
ulíbiť sa	zalíbit se
ulíčiť	lisknout
ulička (R)	prostor mezi kamny a zdí
úlich, -cha	liják, průtrž mračen, déšť přívalový
ulirovať	zasazovat se, usilovat, dotírat, naléhat, žadonit
ulízať sa	udobřit se
ulizovať	opalovat větrem
úloha	zkouška štěpitelnosti dřeva na šindel
ulúbiť sa	zalíbit se
uľúpiť	uloupnout (listů řepy)
ulútiť (sa)	zželet se, oželet, přijít líto
uma	dovednost, um
umáľiť	zkrátit, zmenšit
umáľiť sa	uskrovnit se
umárat'	umořit
umělý	umělecký
úmentem	honem
úmera	míra
umeškať	zameškat
úmez, -zek	mez ve svahu se stromovím
umhm	ano, ba
úminek	úmysl, předsevzetí, záměr
umíněný	svéhlavý, paličatý, tvrdohlavý
úminka	úmysl
úmlať	obilí vzrostlé na podmítce

umňágat'	umačkat
umočený (M)	vymočený ("umočený len")
úmor	vysílení, úpad
umordovaný	zmožený
umordovať' (sa)	sedřít, přepracovat se do úmoru
umorúsaný	uroušaný
umorútěný	unavený
umravit' sa	polepřit se
umrláček	umíráček
umrlčí hlava	lebka
umrlý	nedomrlý
umřění	smrt, umírání (<i>Ešče nevypadá na umřění.</i>)
umřít'	zemřít (umírá také včela, vlaštovka a ryba, ostatní zvířata "zdychajú")
umřít'	umřít, zemřít
umřítý	mrtvý, zemřelý
umřit'	ucpat mechem (skuliny mezi trámy)
umykat (B)	utíkat, uhánět
umyknút'	uniknout, uskočit
umyt' nohy	viz "propit' kožu"
umýváček	škopek k umývání nádobí o obsahu 8-10 litrů
unášlivý	okouzlující
unavovat (Z)	naléhat s prosbami
unížený	ponížený
unovat'	namáhat se; 2. trápit se, týrat se; 3. prosbami sužovat
uňúraný	ušpiněný, ušmudlaný
unutiť'	přinutit
uondaný	unavený
úpadek	napadané množství (sněhu)
upadnúť v nic	zchudnout, zbankrotovat
upachtovaný	zmožený prací
upajtit'	uříznot, oddělit (ve spěchu); 2. vzít, ukrást, obstarat nečestně
upantat'	uplést, uřit, umotat
upařit'	rozehřát dřevo na výrobu "osnov, lýk a obľúkú" opálek v peci (též "pařit")
upást'	pást bez nesnází (<i>Tych kráv neupaseš.</i>)
úpěky	vedro
úpěr	nátlak
upchnút'	bodnout, píchnout; 2. popíchnout (někoho řečí); 3. urazit (<i>Tým ho hrubě upchnúl.</i>)
upchnút' sa	píchnout se, bodnout se
upchnút' sa na	zaměřit se na
upichovač	soustružnický nůž na opracování dřeva
upírat' (sa)	podezírat, vinit (<i>Na něho sa upíralo, že zapálil.</i>); 2. zaměřit se (na koho)
upjat' si	zapnout si
uplakaný	zarosený (okno)

uplákat'	poplakávat
úplaz	sjetý svah
uplechtit'	uplést
upleskaný koláč	koláč v ruce uválený
uplut' si	uplivnout si
úpolky	v chvatu
upozdit' sa	zpozdit se, opozdit se
upozvolit' sa	dát souhlas, souhlasit
uprajtovať'	utáhnout, stáhnout (provazem)
upratať'	uklidit
upratovať'	uklízet
uprdnúť si	ulevit si
uprechtovaný	rozčesaný (o vlně)
uprhly	ztrouchnivělý, zpráchnivělý
uprhnút'	zpráchnivět, ztrouchnivět (<i>Pergament uprhnúl.</i>)
upřlit' sa	popálit se kopřivou
uprsknúť'	odprýsknout
uprskování	odlupování písku z mlecích kamenů do mouky
upředit'	upřednostnit, zvýhodnit
upředit' sa	pospíšit si, předstihnout
upřít' sa	zaměřit se, odhodlat se (<i>Upřel sa na to.</i>)
upřít' si	umínit si
uráčit' sa	začít, odhodlat se, mít se konečně k něčemu (<i>Už sa mu uráčilo.</i>)
uradiť sa	dohodnout se
uradostněný (R)	radostný, veselý
urátať sa	udobřit se
uratiť'	utratit zbytečně
uratovať'	uklidit; 2. ušetřit, uchránit
úražka	úraz, zranění, poranění
úrazovica	polévka zapražená na kyselo
urbář	kniha důchodů odváděných vrchnosti
urda (z rm.)	smetana z ovčího mléka (tlučením "urdy" v "masnici" vznikne ovčí máslo a podmáslí); 2. tuk z ovčího mléka vzniklý při vaření syrovátky ("žinčice")
urdovať'	vyrábět ovčí máslo
úrek	uhranutí, "urknutí" (<i>Neúrekom!</i>)
urláb (z n.)	dovolená
úročité svátky	novoročí, masopust, Velikonoce, hody, svatodušní svátky a Vánoce
úročitý	výroční ("úročité svátky")
úročitý jarmek (B)	výroční trh (Smutný, Annový, Id'ový, Kateřinský)
úročnica	úročník
úrokování	dluh s úrokem
urónit (B)	srazit ze stromu (ovoce)
urónit' si	srazit si (ovoce)
urostený	urostlý
urvaľa	silák, rváč

urvalec	ten, kdo se urval se šibenice; 2. nemanželské dítě (které si svobodná matka někde "urvala")
urvalost'	hrubost (v chování)
urvalý	hrubý
urvat'	utrhnout; 2. uchytit, sebrat pro sebe, ukrást
urvisko	stržená část svahu
urynút' (sa)	utrhnout, odnést, sesypat se ("voda urynúla břeh" - odplavila, "kúň sa urynúť" - uklouzl na održené hlíně)
urypačit'	spravit, udělat
urýpit' (si)	urýpnout (si), uštípnout (si)
uryť sa	urvat se, utrhnout se, sjet (část svahu)
uřaslý (M)	užaslý
uřeť sa	viz "uřeknút' sa"
uřeknút' sa	domluvit se, smluvit se
uřeknutý	smluvený
úřezek	špalek (délky šindele); 2. zavalitý člověk
uřezovat'	hrát řízně, sekaně (rázovitý rytmus hry val. hudců)
uřísnutí sa	podívat se, zaleknout se, uleknout se
uřklý	uhranutý
uřknút'	očarovat, uhranout (pohledem, slovem)
úsad	houser, ústřel (prudká bolest v kříži)
usádlit' sa	usadit se (pohodlně a nadlouho), uvelebit se
usalašit' sa	usadit se, uvelebit se
uséct'	nasekat (trávu)
usídlit' sa +	oběsit se
usilovat'	naléhat
úskoba	úzkost
uskočit'	ubýt (něčeho), odpočítat (<i>Dva grejcary musíš uskočit'.</i>); 2. zběhnout z panství (obvykle do Uher)
uskrovit'	upokojit
uskřínút'	přiskřípnout si, přimáčknout si
úslní	výsluní
úslví	hledí samým bílým (škaredě)
usmíchat' sa (R)	usmívat se
usmýkat' (sa)	uklidnit se, srovnat se
usoplenec	chlapec s rýmou
uspíraný	hádavý, uhádaný, kdo má rád spory
usránča	usmrkanec, poseroutka
ustačit'	stačit (<i>Neustačil by mu jít'.</i>)
ustanovit'	jmenovat
ustat'	přestat; 2. unavit se; 3. zůstat (<i>Ustali na roli.</i>)
ustatý	unavený
ustátý	ustálý (se sedlinou usazenou na dně); 2.
ustlat' sa	lehnout si
ustrkat'	vytýkat, vyčítat; 2. odstrkovat, omezovat; 3. svádět, svalovat na jiného (<i>Ustrkali naň, že to ukrad.</i>)

ustrkat' (na co)	vytýkat nějakou vadu (<i>Družba ženichů ustrkál na to, že nevěsta nemá zubů.</i>)
ustříhnút' si	postihnout si (na někom)
ústupek	římsa, výklenek
usušit'	vlepit (facku)
ušanovat'	ušetřit
ušatec	králík, zajíc
uščibrany (F)	umazaný
uščíklý	odštíplý v místě srůstu
uščíknút'	odlomit v místě srůstu
uščípit'	uštknout, štípnout, bodnout (had, včela, vos, blecha, štěnice, komár, moucha "uščípi"); 2. odštípnout (kus dřeva)
uščípit' si	uštípnout (si), odlomit (si) (<i>Uščípil si skybku chleba.</i>)
uščrbený	ulomený, uražený, vylomený
uščrchnút'	odstříknout, odlít
uščrknút'	ukápnout, odlít; 2. odstříknout (z vemene)
uščúchat'	umačkat, rozmačkat (brambory)
uščúřat' sa	usmát se
uščuřovat' sa	usmívat se (potutelně)
ušelec	zběh, dezertér, uprchlík
úšelo	pečivo velikonoční (z vajec, slaniny, mouky a podmásli)
ušípané	prase
ušípaný	špinavý, uválený (v hnoji)
ušklébnút' sa	ušklíbnout se
ušklhnút' (sa)	uklouznout, sklouznout
úško, ucho	rohový výčnělek, držadlo "granců necúlek, okřínů a trokú"
uškračit'	usmažit, uškvařit
uškrěkaný	ukřičený
uškvařit'	usmažit
ušlažit' (sa)	šlehnout (někoho), šlehnout se (v křoví)
ušmignút' (si)	uříznout (si) (<i>Ušmigł si kus slanin.</i>)
ušmúraný	špinavý, ušpiněný, zamazaný, nemytý (na rukou a v obličejí)
ušmýknút'	viz "ušmignút"
ušpihlat'	uřezat, vyřezat něco nožem (nedovedně)
ušplhnút' (sa)	uklouznout
ušporovat'	uspořít, ušetřit
uštáfnút' (B)	uříznout, odříznout (velký kus), (viz též "ušvácnút")
uštrbený	uražený, uštíplý
uštrykovat'	uplést
ušubraný	špinavý, umazaný blátem
ušubrat' sa	uřousat se
ušuchtít'	udělat něco potají, dát dohromady
ušúlaný	uválený, uplácáný, uhnětený
ušúlat'	uválet
ušušněný	nečistý, nemytý
ušušnit'	ubryndat, uslintat
ušvacit' (si)	uříznout (si), ukrojit (si) velký kus

ušvácnút'	uříznout, odříznout, ustříhnout, useknout (velký kus) (<i>Ušváct si gavaľ chleba.</i>)
ušvercovat'	sehnat, obstarat pašováním
ušvicovaný	uštvaný, zpocení
ušvihnúť, -hýcnút'	uříznout si pořádný kus
ut'ačkaný (R)	umačkaný, upěchovaný
ut'ačkat' (R)	umačkat, upěchovat
ut'apit' sa	stát se závislým, po něčem toužit; 2. zaměřit se, zhlídnout se, chtít získat
ut'at'	utnout, useknout; 2. přestat (naráz)
ut'atí	dřevorubecké nářadí ("sekyry, pantoky")
útéct'	utéci, uhnout, nechat (<i>Uteč!</i> - uхни, nech toho)
utečený	utečený, zběhlý, odstěhovaný
utěkání	útěk
utekat'	běžet, utíkat
utěňovat' sa	uchylovat se
udentovat'	udělat, zhotovit
utěnúť sa	uchýlit se (stranou, mimo pozornost), tíhnout, zachránit se
utěračka	utěrka
utěrák	ručník
úterek	úterý
utíčky mn.	náskok, snaha předběhnout (<i>Polev, synku, už ti nestačím, tkať na utíčky.</i>)
útinka	ocelový sekáč na železo, potřebný při výrobě obručí
utiščený	utiskovaný
utnúť	utnout, useknout
utočit'	vysoustružit
utopit' (sa)	utonout, utopit se
útor	drážka ve vnitřní straně klenby bednářského výrobku, sloužící k zasazení dna; 2. také 2-3 cm široký proužek dušky pod "vtěrem")
útor (B)	útek
útorník	nástroj bednářský ke zhotovení drážky -"útoru" ve vnitřní straně klenby (též "vtěrák")
útory	konce dužin u dna; 2. rýha v konci dužin pro dno "bedna"
útrata	útrata, kapesné
utratit'	utratit (peníze); 2. zabít
utrefit'	vyhovět, udělat podle přání; 2. dát přesnou míru, odhadnout správně, strefit se
utrhlý	utržený
utrhnút' sa (R)	osopit se, obořit se, rozkřičet se (na koho)
utrhovat' sa (R)	osopovat se, rozkřikovat se (na koho)
utrmázaný	unavený, vyčerpaný, zchvácený
utrmázgat' sa	unavit se, vyčerpat se
útrpnosť (M)	slitování
utrúsit'	viz "zatrúsit"
utrých	jed, arzenik, otrušík
útržek	tržba

utřepaný	uražený (<i>Hrnc má utřepané ucho.</i>)
utřid'upa	patolízal, "vlezdoprdelka"
utřinos	chlapec
utřít'	praštit (přes ústa)
utřítí	utření
utůlanec	toulavý člověk
úturlivý, -o	nesmělý, zakřiknutý, ostýchavý, -ě
úvaľa	tmavé mraky na obloze; 2. mnoho, velké množství (vran, vojska, chlapů, peněz ap.); 3. průtrž mračen (s povodní)
uvalit' si	ukrojit si (tlustý krajích); 2. uprdnout si
úvazek	provaz, provázek (na dobytek); 2. pouta
uvážit' si	umínit si
uvelebit' sa	posadit se (pohodlně)
úvez	sjetý svah (též "urvisko")
úvez (B)	úvoz
úvezlisko	sjetá stráň, svah
uvézt' sa	uklouznout
uvinit (Z)	uznat vinným (koho)
uviro	zahnutě, točivě, spirálovitě
uvíro	vydlabaný, vyhloubený žlab
uvirý	vykřivený, vytočený, zahnutý (též "šuvirý")
uvléct'	uvléci (po zemi); 2. unést (na rameni)
úvod	požehnání matce po porodu (první cesta matky do kostela po narození dítěte); 2. křtinové hody šestinedělek
úvodnica	matka nesoucí dítě k úvodu; 2. plachta v níž se nese dítě k úvodu
uvožgřený	umazaný na tváři (např. po pláči), špinavý, uslintaný, vozhrivý
uvozgřit' sa	umazat se, zašpinit se
úvrat'	souvrat', příčný kraj pole
úvratisko	konec pole
úvyšek	doplatek (náhrada místo "desátku")
uvyšívání (R)	vyšívání, vyšítý
už	již
už kór	zvláště
uzávěr	poslední oblouk kostry "užičníku"
uzbírát'	nasbírat (<i>Di uzbírát' hrušek.</i>), sesbírat (<i>Šli uzbírát' kameň z role.</i>)
uzbírát rolu	sesbírat vyorané kamení na poli
uzdát' sa	přijít na mysl, mít pocit
uždibovat'	utrhovat po kouscích; 2. spásat u samé země
uzdné	spropitné pacholkovi
uzel, -élek	uzel, ranec; 2. uzel, uzlík (na niti, provaze), uzel formanský, uzel soukenický
uzelčak (F)	ranec, uzel
uzélek	uzel, šátek svázaný za cípy
územek	přízemní část kmene; 2. podsaditý člověk
úžerek	tráva, která upadla krávkě od huby
užgryndaný, ug-	uslintaný

uzgřivec (F)	skrblík
uzíbnút'	umrznout
užica, -čka	lžíce
užičník, -ňák	závěsný hranatý košík s lubovým výpletem na příbory
užínať	žít (obilí, trávu) postupně, podle zralosti či potřeby
užírať sa	trápit se (špatným svědomím)
užit'	požít (lék)
užit' (si)	zažít, prožít; 2. hodit se, mít náklonnost, konat rád (<i>Na to ho neužije.</i>)
užka	lžíce
úzka	šňůrka
úzkoba	uskrovňování, nouze; 2. úzkost
úzkobit' sa	uskrovňovat se, omezovat se, šetřit (na sobě), skrblit
úzkobný	šetrný, starostlivý
úzky	šňůrky
uzmáhať sa	zmoci se, unavit se (<i>Uzmáháť sa práci.</i>)
užmachlať	pomačkat, pokrčit (papír, šaty)
uzmút'	vzít
uzmysleť si	umanout si
úzor, -zer	nádoba na bryzdu vyrobená z tlustého špalku
uzpívány	zpěvavý, často zpívající
uzřeknutý	smluvený (proti někomu)
uztuocáť, -tél	odtud
uzvolit' sa	souhlasit, být ochotný
uzvorýžňaný	ukřičený, uřvaný